

Informacje prasowe Sieci Eurydice

Szkolnictwo wyższe w Europie 2009: postęp w realizacji założeń procesu bolońskiego

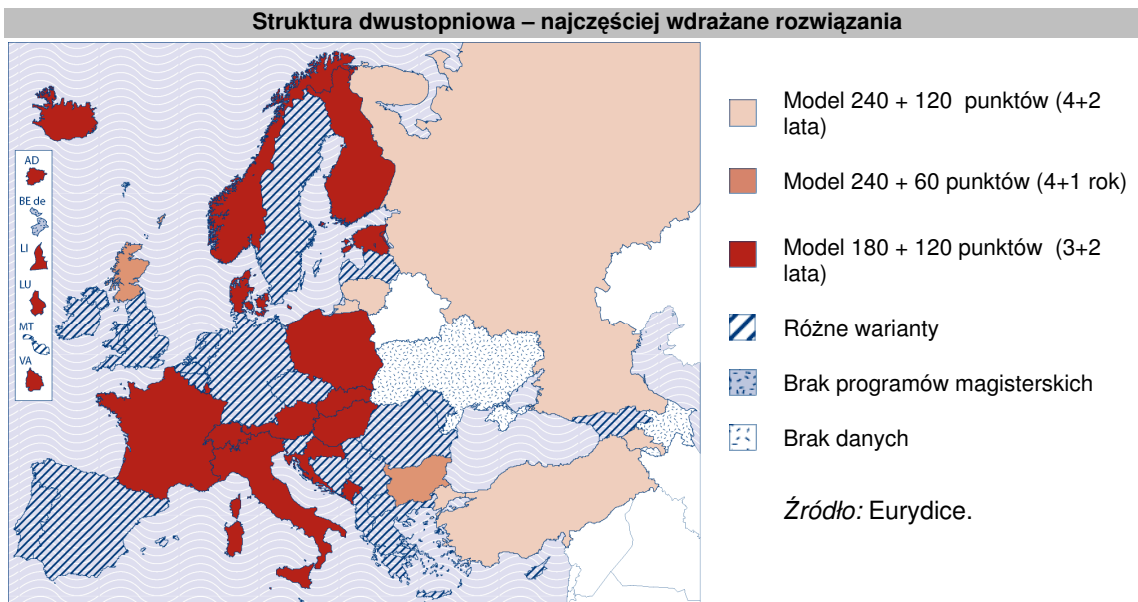
Najnowszy raport Eurydice *Higher Education in Europe 2009: Development in the Bologna Process* prezentuje postęp, jaki osiągnięto w zakresie wdrażania reform w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego od czasu podpisania Deklaracji Bolońskiej.

Publikacja powstała na podstawie danych zebranych przez biura krajowe Eurydice i jest próbą analizy porównawczej ilustrującej kwestie związane z reformami w dziedzinie szkolnictwa wyższego w poszczególnych krajach.

Z raportu wynika, iż poczyniono znaczny postęp we wszystkich badanych dziedzinach oraz osiągnięto widoczne korzyści z ulepszonej współpracy europejskiej. Europejskie szkolnictwo wyższe jest środowiskiem dynamicznym w szybko zmieniającym się świecie, a proces reform stwarza nowe wyzwania.

Wprowadzono na szeroką skalę trzystopniową strukturę studiów

Na obecnym etapie wprowadzania procesu bolońskiego trzystopniowa struktura studiów praktycznie obowiązuje lub jest wdrożona na szeroką skalę we wszystkich krajach, w większości uczelni i programów. Istnieją jednak kierunki studiów, takie jak medycyna czy architektura, które pozostają poza tą strukturą.

Uwaga: Dominacja jednego modelu nie wyklucza występowania innych rozwiązań.

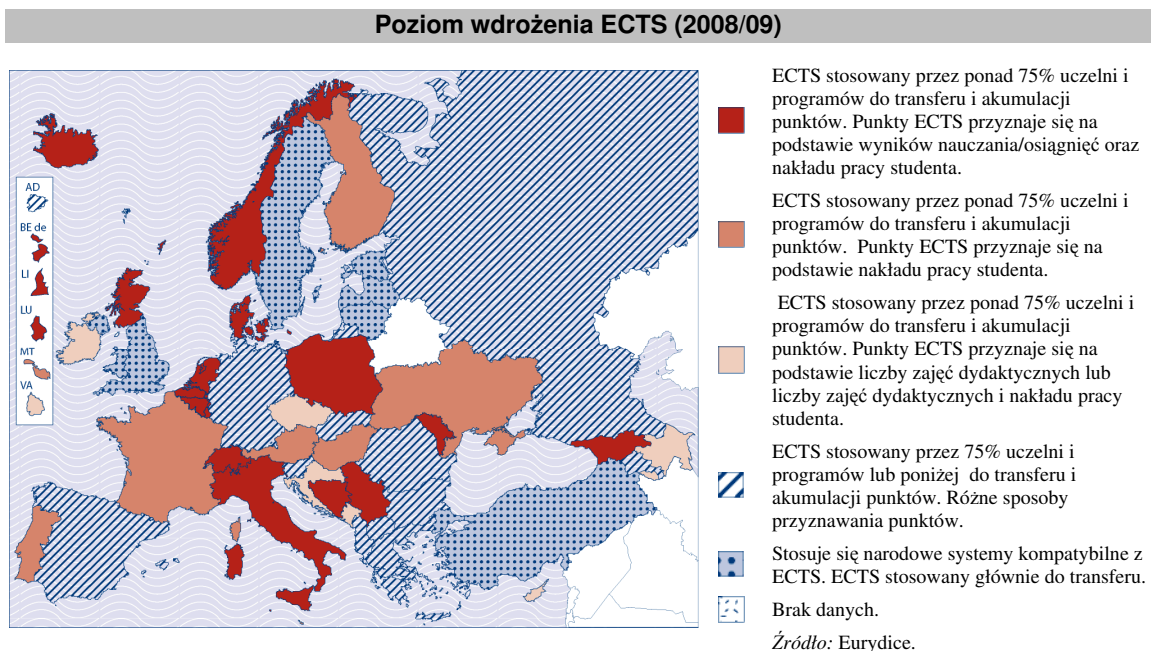
Występuje zbieżność modeli w przypadku pierwszych dwóch cykli. W przypadku pierwszego cyklu - studiów licencjackich - model 180 punktów ECTS (3 lata studiów) dominuje w dziewiętnastu krajach. Model 240 punktów ECTS (4 lata studiów) przyjęto w jedenastu krajach. W przypadku drugiego cyklu – studiów magisterskich - najpopularniejszy okazał się system 120 punktów ECTS (2 lata), przyjęty w 29 analizowanych krajach/regionach.

Jeśli chodzi o kombinację pierwszego i drugiego cyklu, najpowszechniej przyjętym modelem jest model 180+120 punktów ECTS (3+2 lata). Model ten dominuje w 17 krajach, występuje także w 22 kolejnych krajach, gdzie funkcjonuje rozwiązanie wariantowe.

Organizacja kształcenia zawodowego różni się w poszczególnych krajach. W krajach, gdzie system szkolnictwa zawodowego jest odrębnym systemem, niezależnym od sektora szkolnictwa wyższego, nie stosuje się do niego reform bolońskich. Jedynie w 10 krajach zaadaptowano struktury bolońskie do systemu szkolnictwa zawodowego.

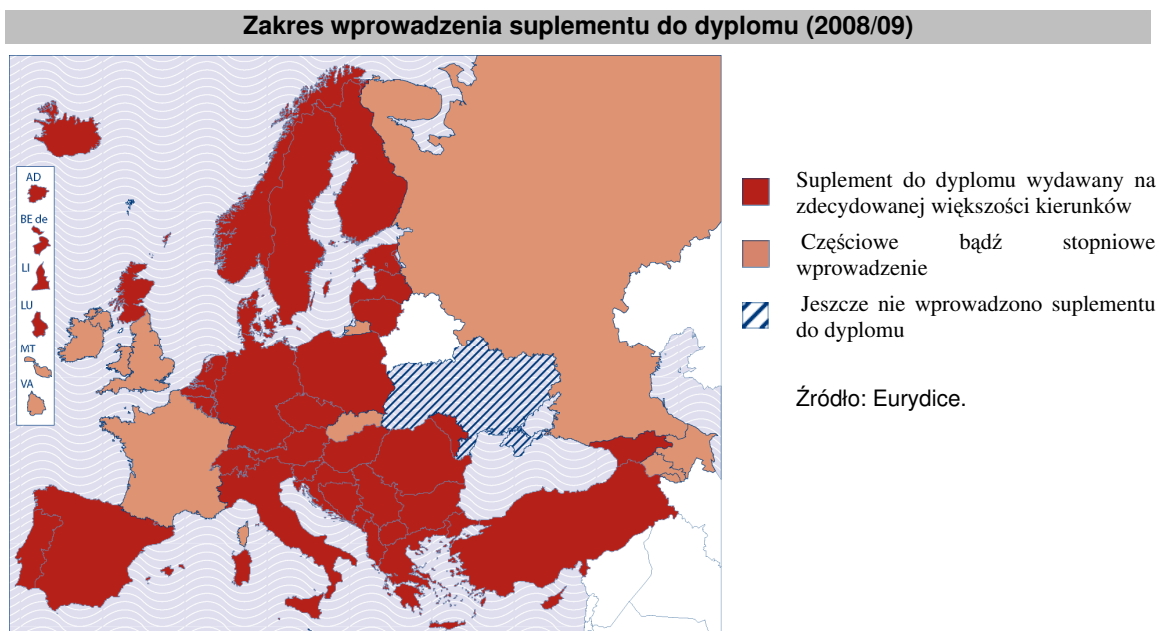
Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS)

W większości krajów wprowadzenie ECTS odbyło się na podstawie odpowiednich przepisów i regulacji prawnych. Oznacza to, iż na poziomie formalnym niezwykle szybko udało się stworzyć wspólny europejski system transferu i akumulacji punktów. Jednak wprowadzenie systemu ECTS do praktyki wciąż jeszcze nie nastąpiło w pełni. W przypadku większości krajów wyniki nauczania/osiągnięcia studenta nie są jeszcze powszechnie brane pod uwagę przy przyznawaniu punktów ECTS, a pojęcie nakładu pracy studenta wydaje się wciąż problematyczne. Kraje różnią się w interpretacji punktów ECTS, definiując je na ogół na podstawie liczby godzin zajęć dydaktycznych albo kombinacji tychże godzin z nakładem pracy studenta.

Suplement do dyplomu

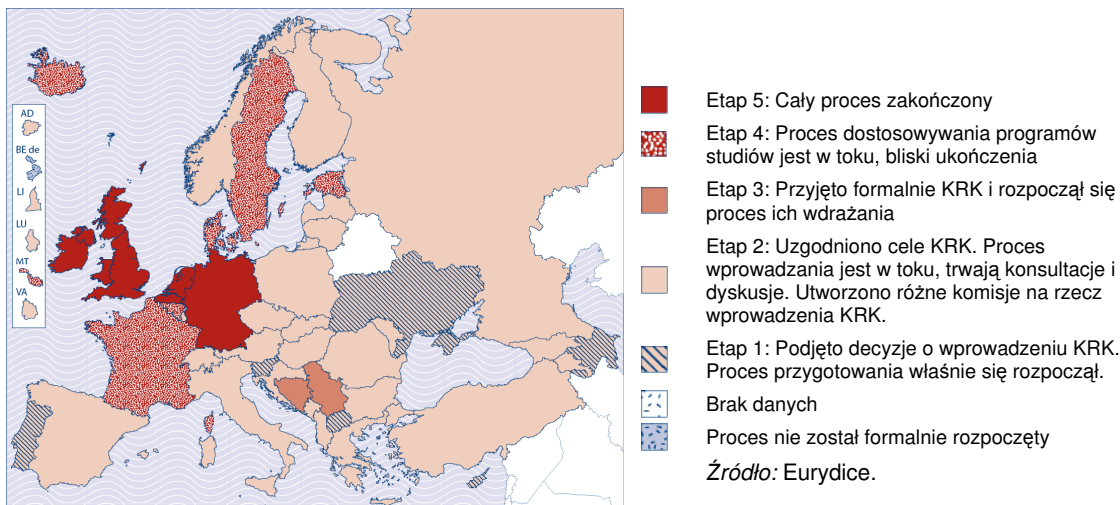
Wydawanie suplementu do dyplomu stało się obowiązkowe w zdecydowanej większości krajów wprowadzających system boloński. Zgodnie z rekomendacjami suplement jest wydawany automatycznie i bez opłat w jednym z powszechnie używanych języków europejskich, jednak faktyczny zakres tego zjawiska różni się znacznie w poszczególnych krajach. Pomimo zobowiązania powziętego w 2003 r., iż suplement do dyplomu zostanie wprowadzony w pełni do 2005 r., w wielu krajach proces ten opóźnia się. Nawet w krajach, w których wprowadzono suplement na szeroką skalę, rzadko monitoruje się to, w jaki sposób jest on wykorzystywany przez poszczególne uczelnie i pracodawców. Okazuje się, iż w krajach gdzie taki monitoring prowadzono, wiele instytucji, pracodawców i absolwentów nie korzysta w pełni z możliwości tego narzędzia.

Krajowe Ramy Kwalifikacji

Zdecydowana większość krajów wprowadzających system boloński rozpoczęła proces przygotowania i wdrażania krajowych ram kwalifikacji. W pięciu krajach proces ten już został zakończony, w tym zapewniono kompatybilność krajowych ram z Europejskimi Ramami Kwalifikacji europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego. W krajach tych do nowych ram dostosowano programy nauczania na odpowiednich kierunkach. Pozostałe kraje rozpoczęły ten proces, który potrwa, w przypadku większości z nich, co najmniej do roku 2012. W przeciwieństwie do kwestii wprowadzania suplementu do dyplomu, opracowanie Krajowych Ram Kwalifikacji okazało się procesem złożonym, wymagającym konsultacji i debaty publicznej. Tylko nielicznym krajom udało się w praktyce wprowadzić w pełni funkcjonujący system do 2010 r.

Etapy wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji (2008/09)

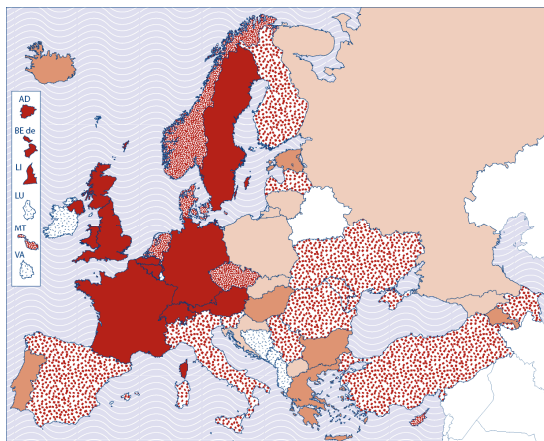
Mobilność studentów i przenoszenie wsparcia finansowego

Po upływie niemal dziesięciu lat od utworzenia europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego wciąż niewiele wiadomo o rzeczywistej mobilności studentów i czynnikach działających na rzecz jej wspierania. Większość krajów gromadzi dane na temat narodowości studentów, nie śledząc jednak ich przemieszczania się pomiędzy krajami w celu podjęcia nauki.

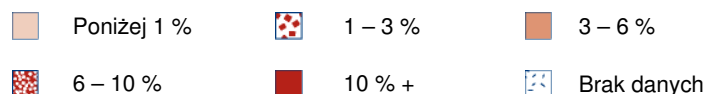
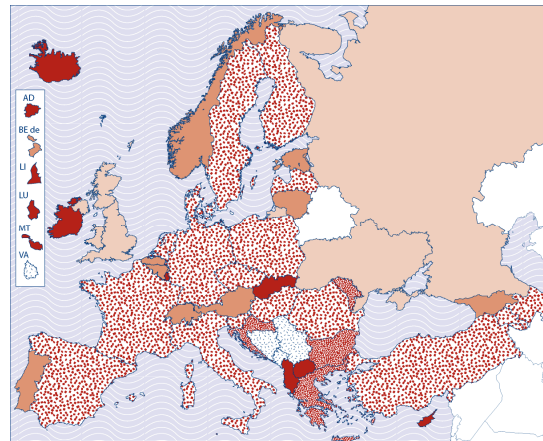
Trudno jest określić zależność między mobilnością a przenoszeniem świadczeń. W niektórych krajach stypendia i pożyczki są całkowicie przenoszone, tzn. student udający się na studia w innym kraju ma prawo je utrzymać w wysokości, jaką otrzymywałby w swoim kraju. Część krajów wprowadziła oddzielne granty i pożyczki dla studentów korzystających z mobilności, inne z kolei łączą oba rozwiązania. Jednak trudno ustalić realny wpływ poszczególnych świadczeń finansowych na mobilność studentów. Kwestia wsparcia finansowego mobilności ze środków publicznych wpisuje się w szerszy kontekst wzrastających potrzeb społecznych, w tym konieczności poszerzenia uczestnictwa w szkolnictwie wyższym. W czasach braku stabilności finansowej i stale wzrastających potrzeb, gdy w wielu krajach istnieje tendencja do zwiększania obciążenia studentów kosztami, należy zatroszczyć się o to, by zapewnienie sprawiedliwych szans na mobilność w ramach europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego pozostało priorytetem.

Studenci korzystający z mobilności (przyjeżdżający i wyjeżdżający) w ramach europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego (2008/09)

Studenci przyjeżdżający

Studenci wyjeżdżający

Komentarz:

W przypadku kategorii studentów przyjeżdżających, mapa ilustruje liczbę studentów z zagranicy (ze wszystkich krajów) studiujących w danym kraju, jako odsetek ogółu studiujących w danym kraju. Dla kategorii „studenci wyjeżdżający”, mapa pokazuje liczbę studentów z danego kraju studiujących za granicą, jako odsetek ogółu studiujących w danym kraju.

Informacje o publikacji:

Tytuł: *Higher Education in Europe 2009: Developments in the Bologna Process*
(Szkolnictwo wyższe w Europie 2009: postęp w realizacji założeń procesu bolońskiego.)

Data publikacji: 2009

Liczba stron: 72

Publikacja jest dostępna w języku angielskim i francuskim na stronach internetowych Europejskiego Biura Eurydice: <http://eacea.ec.europa.eu/portal/page/portal/Eurydice>

Krajowe Biuro Eurydice
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
ul. Mokotowska 43
00-551 Warszawa
tel. 022 246 31 370
e-mail: eurydice@frse.org.pl

EURYDICE – sieć informacji o edukacji w Europie, istnieje od 1980 roku, a w latach 1995-2000 była częścią programu Socrates. Obecnie znajduje się w strukturze programu „Uczenie się przez całe życie”. Sieć składa się z biur krajowych utworzonych przez ministerstwa edukacji poszczególnych krajów i z biura europejskiego utworzonego przez Komisję Europejską (Dyrekcja Generalna ds. Edukacji i Kultury). EURYDICE, pracując dla twórców polityki edukacyjnej i świata edukacji, przygotowuje i publikuje opisowe analizy systemów edukacji, studia porównawcze na tematy będące przedmiotem zainteresowania Unii Europejskiej i wskaźniki dotyczące różnych poziomów edukacji.